

žalovaní povinni k náhradě ušlého výdělku v té výši, jak požaduje žalující pojišťovna. Procesní soud bere sice za zjištěno na základě výpovědi poškozeného, že tento má od 1. září 1924 týž výdělek jako před úrazem, ale zjišťuje dále, že tento výdělek je o 20 Kč menší než kočů stejně s ním zaměstnaných, ale k těžké práci schopných. Těchto 20 Kč týdně by bylo přibližně rovno měsíční úrazové rentě 86 Kč 47 h, jejíž náhrady se žalobkyně domáhá. Ale zjištění toto nebylo dosud odvolacím soudem převzato, a proto není závady, by podle stavu věci v novém řízení nebyly tyto okolnosti znovu vzaty na přetřes, zejména, by žalované straně nebyla podle § 182 c. ř. s. poskytnuta možnost, by nyní po vyjasnění věci po právní stránce mohla k této okolnosti po skutkové stránce zaujati stanovisko.

Konečně jest se i vypořádati s § 65 zákona o nemocenském pojištění, ježto žalovaná strana dovozuje, že vzhledem k tomuto předpisu není povinna k náhradě do rukou žalující pojišťovny. Podle § 6 zákona o nemocenském pojištění přísluší osobám v § 1 jmenovaným, trvá-li nemoc déle tří dnů a je-li nemocný neschopen výdělku, tak zvané nemocenské. V této podpoře jest tedy zahrnuta také náhrada za ušlý výdělek. V § 65 (1) zák. o nemocenském pojištění jest pak stanoveno, že nemocenské pokladny jsou povinny poskytovat tuto podporu i tehdy, je-li nemoc následkem úrazu podnikového, ale že v tomto případě přejde pojištěncův nárok na úrazovou rentu až do výše podpory nemocenskou pokladnou poskytované na tuto pokladnu; v druhém odstavci téhož § jest pak dále stanoveno, že, poskytla-li nemocenská pokladna podporu za nemoci, po kterou má pojištěnec nárok na náhradu proti některé osobě třetí, přejde i tento nárok do výše poskytnuté podpory na nemocenskou pokladnu, což jest obdobný předpis jako předpis § 47 druhý odstavec úrazového zákona. Samozřejmě jest, že nemocenská pokladna uplatní-li onen postižní nárok proti úrazové pojišťovně, nemůže uplatňovati týž nárok proti třetím osobám, neboť by se jí pak dostala náhrada dvakrát, kdežto úrazové pojišťovně nedostalo by se ničeho. To by se nedalo mluvíti o harmonickém spolupůsobení všech faktorů, činných při úrazovém a nemocenském pojištění dělníků, jaké má na mysli výnos ministerstva vnitra ze dne 6. února 1894 čís. 3092, uveřejněný na str. 116 a násl. tak zvaných »Úředních zpráv ministerstva vnitra týkajících se úrazového a nemocenského pojištění dělníků.« Když tedy okresní nemocenská pokladna rozhodla se přípisem ze dne 23. srpna 1924 k tomu, že bude uplatňovati postižný nárok podle § 65 (1) zák. o nem. poj. proti úrazové pojišťovně a podala úrazové pojišťovně t. zv. »notu prokazující postižné nároky podle § 65 zák. o nem. pojištění,« nemůže již napotom uplatňovati týž nárok do té výše, do které bude úrazová pojišťovna postih podle § 47 úraz. zák. vykonávati, přímo proti osobám za škodu z úrazu ručícím. Nelze tedy za daného stavu z § 65 zákona o nemocenském pojištění nic dovoditi ve prospěch žalované strany.

Čís. 7103.

Řád úpadkový a vyrovnací.

O »neschopnosti k placení« ve smyslu § 68 konk. ř. a § 1 vyr. ř. lze

mluviti pouze tehdy, není-li dlužník s to, nemaje pohotových platebních prostředků, by dostal splatným závazkům, na jejichž zaplacení věřitelé naléhají. Pouhé přechodné váznutí platů nestačí. Rozhodným jest okamžik vyhlášení úpadku (vyrovnání). Lhostejno, zda dlužník jest také předlužen, či zda má více jmění než dluhů. Pokud přichází při posuzování neschopnosti dlužníka k placení v úvahu, že byl zbaven částečně svéprávnosti pro duševní chorobu.

(Rozh. ze dne 27. května 1927, R II 140/27.)

Soud první stolice potvrdil vyrovnání, rekursní soud odepřel vyrovnání potvrditi. **D ů v o d y:** Podle ustanovení § 1 vyr. ř. může dlužník žádati o zahájení vyrovnacího řízení, jsou-li tu podmínky pro zahájení úpadkového řízení. Podle ustanovení §§ 68 a 69 konk. ř. jest předpokladem pro vyhlášení úpadku, že dlužník jest neschopen placení. Neschopnost platební tu jest, když dlužník, nemaje platebních prostředků, nemůže zaplatiti své dospělé dluhy. Nemožnost platební nesmí se však posuzovati podle jednostranného tvrzení dlužníka, nýbrž podle všech okolností, z nichž jest zřejmo, že dlužník nemá prostředků platebních a že se nejedná jen o přechodný nedostatek těchto prostředků. Podle bilance jmění dlužníka činí aktiva dlužníka 1,062.233 Kč 40 h, pasiva 494.950 Kč 12 h, takže přebytek na aktivech činí 567.282 Kč 49 h. Podle údajů opatrovníka dlužníka jsou v aktivech zahrnuty reality penízem 291.896 Kč 50 h a v Berlíně 550.000 Kč. Podle zprávy vyrovnacího správce činí cena tuzemské nemovitosti 1,033.793 Kč a cena berlínské reality 830.000 GM a musela by se některá nemovitost prodati nebo peníze na ni vypůjčiti, by se dluhy zaplatily, poněvadž hotové peníze a zboží ku krytí dluhů nestačí. Opatrovník dlužníka udal při stání 5. ledna 1927, že dlužník se pokusil o prodej nemovitostí a že mu bylo nabídnuto za tuzemskou nemovitost 800.000 Kč a za berlínskou 1,000.000 Kč. Z tohoto zjištěného děje vychází na jevo, že se tu nejedná o nemožnost nebo neschopnost placení, poněvadž prodej jedné nemovitosti by stačil, aby dlužník veškeré své dluhy zaplatil. Při tom jest zcela nerozhodno, zda prodej by se stal výhodně či se ztrátou. Ztráta při prodeji, který je možný, nemůže býti důvodem pro zkrácení práv věřitelů, kteří mají býti soudním vyrovnáním nuceni ztratiti úroky ze svých pohledávek a povoliti splátky. Jelikož není tu předpokladu pro potvrzení vyrovnacího řízení (§ 50 čís. 1 vyr. ř.), muselo stížnosti býti vyhověno a jak shora rozhodnuto (§ 56 čís. 2 vyr. ř.).

N e j v y š š í s o u d obnovil usnesení prvního soudu.

D ů v o d y:

Rekursní soud odepřel schváliti vyrovnání, uzavřené dne 5. ledna 1927 mezi dlužníkem a jeho věřitelstvem z toho důvodu, že nejde u dlužníka o neschopnost k placení, an jeho celkový stav majetkový pozůstávající z aktiv, v nichž jsou zahrnuty i nemovitosti v částce 1,062.233 Kč 40 h a pasiv v částce 494.950 Kč 91 h, vykazuje přebytek na aktivech

567.282 Kč 49 h, takže by stačil prodej jedné nemovitosti, by dlužník zaplatil veškeré své dluhy. Právem napadá dlužník tento názor jako právně mylný. Zákon v § 1 vyr. ř. dovoluje zahájení vyrovnacího řízení, jsou-li tu podmínky pro vyhlášení úpadku (§ 68 a 69 konk. ř.) a je-li tedy dlužník neschopen k placení. Otázky, co jest neschopnost k placení zákon neřeší. O ní lze však podle shodného názoru vědy (Bartsch Pollak I. str. 452—453, Lehmann I. str. 263) mluvíti jen tehdy, když dlužník není s to, nemaje hotových platebních prostředků, by zaplatil dospělé závazky, na jichž zaplacení věřitelé naléhají. Při tom jest vedlejším, zda dlužník jest také předlužen, či zda má více jmění, než dluhů a jest proto otázku o neschopnosti k placení posuzovati podle poměrů případu a podle celkového postavení a všeobecného chování dlužníka (viz rozhodnutí nejvyššího soudu čís. 6463 sb. n. s.). Rozhodným pro posouzení otázky té jest okamžik, kdy bylo usneseno vyhlášení úpadku po případě vyrovnacího řízení. Neschopnost k placení nelze ovšem zaměňovati s uváznutím platů, které značí toliko přechodnou neschopnost a tíseň platební na straně dlužníka, kdy jest tomuto možno zaopatřiti si platební prostředky co nejdříve. Je otázkou, zda v projednávaném případě jde u dlužníka o neschopnost k placení či jen o přechodné uváznutí platů. Uvážití jest tyto okolnosti: Podle zprávy vyrovnacího správce nemá dlužník tolik hotových prostředků, by mohl zaplatiti dospělé závazky. Četné žaloby a exekuce proti dlužníkovi jsou důkazem, že věřitelé naléhají na zaplacení dospělých pohledávek. Jest zjištěno, že vyrovnací dlužník byl usnesením okresního soudu ze dne 3. prosince 1926 zbaven pro duševní chorobu částečně svéprávnosti a že již usnesením téhož soudu ze dne 28. srpna 1926 byl mu podle § 8 řádu o zbavení svéprávnosti ustanoven prozatímní opatrovník. Podle zprávy vyrovnacího správce byla duševní choroba, u dlužníka vypuknuvši, hlavní příčinou jeho úpadku, neboť byl nucen pro ni vzdáti se obchodu. Nelze tedy říci, že se v době zahájeného vyrovnacího řízení dalo očekávati, že se dlužník v brzku jako úplně zdravý ujme zase obchodu a že tím tak odpadne jedna z hlavních příčin, které zamezily příliv hotových platebních prostředků do majetkového stavu dlužníka. V době, co byl dlužník zbaven částečně svéprávnosti, byl prodej jeho nemovitostí proveditelný jen v mezích zákonných ustanovení, která jsou vydána na jeho ochranu, a nelze proto souhlasiti s názorem rekursního soudu, že jest zcela nerozhodno, zda by se prodej stal výhodně či se ztrátou. Dlužník zbavený částečně svéprávnosti jest osobou, která podle § 4 a 5 řádu o zbavení svéprávnosti a § 21 obč. zák. jest pod zvláštní ochranou zákona. Prodej jeho nemovitostí mohl v době pro posouzení věci rozhodné býti proveden jen za souhlasu opatrovníckého soudu (§ 233 obč. zák.) šetříc předpisů § 232 obč. zák. Avšak nedosti na tom, potíže spojené s realizací nemovitého majetku dlužníka byly zvýšeny ještě tím, že není jeho jediným vlastníkem, nýbrž pouze spoluvlastníkem do určité části. Třeba by prodej jeho spoluvlastnictví byl sám o sobě možným, byl by přece už podle povahy věci nesnadně proveditelným. Prodej některé celé z nemovitostí dlužníkovi do spoluvlastnictví patřících nelze pak bez souhlasu druhého spoluvlastníka (manželky dlužníkovy) provésti (§ 828

obč. zák.), jinak jest tento oprávněn brániti se námitkami v § 830 obč. zák. mu vyhraženými. Podle toho nelze za to míti, že by aktiva dlužníková bylo lze co nejdříve v dohledné době zpeněžiti. Úvahy tyto oprávnují tudíž závěr, že u dlužníka nešlo jen o přechodné uváznutí platů, které bylo lze co nejdříve odstraniti, nýbrž že se jednalo o neschopnost k placení, jakou má na mysli ustanovení § 68 konk. řádu.

Čís. 7104.

Nelze povolití exekuci zabavením pohledávky dlužníka proti eráru, jež není dosud likvidní a veřejnou pokladnou poukázána.

Zástavní právo nemůže samo o sobě býti předmětem exekuce.

(Rozh. ze dne 31. května 1927, R I 387/27.)

Z nejvyššího podání docíleného při vnucené dražbě domu dlužníků přikázán byl eráru v pořadí výsadním převodní poplatek 46.900 Kč, který podle platebního rozkazu ze dne 28. prosince 1925 vyměřen byl z převodu práva vlastnického k domu Václavu N-ovi k zaplacení nerozdílnou rukou s dlužníky Janem a Anežkou R-ovými. Poněvadž prý řečený poplatek z rozdělované podstaty byl zapraven, ačkoliv prý jej dle tržní smlouvy kupující manželé Václav a Antonie N-ovi mají sami platiti, přísluší nyní dlužníkům podle názoru vymáhajícího věřitele nárok na vydání 46.900 Kč, až je manželé N-ovi buď dobrovolně nebo nuceně eráru zapraví. Opíraje se o tento skutkový děj navrhl vymáhající věřitel, aby mu byla povolena ku vydobytí peněžitě pohledávky exekuce zabavením pohledávky 46.900 Kč, která prý přísluší dlužníkům proti řečenému poddlužníku. Kromě toho navrhl vymáhající věřitel povolení exekuce zabavením nároku příslušejícího prý povinné straně proti poddlužníku, poplatkovému eráru na postoupení práv zástavních nabytých podle zájemního protokolu okresního soudu k jednomu autobusu proti Václavu a Antonii N-ovým k vydobytí téhož převodního poplatku 46.900 Kč, který prý od dlužníka za ně byl zaplacen, a proto prý povinné straně přísluší proti nim nárok na jeho náhradu a proti eráru nárok na postoupení práv zástavních nabytých k vydobytí téhož solidárně splatného pohledávání proti Václavu a Antonii N-ovým, jako skutečným a pravým dlužníkům. Soud první stolice exekuci povolil, rekursní soud k rekursu poddlužníka exekuční návrh zamítl. Důvody: Zabavení domnělé pohledávky dlužníků odporuje především předpisům dvorského dekretu ze dne 21. srpna 1838, čís. 291 sb. z. s. zachovaného v platnosti článkem IX. uvozovacího zákona k exekučnímu řádu, podle nichž nepřipouští se vůbec obšťávka aniž soudní zabavení pohledávek ještě nelikvidních a u veřejných pokladen ještě nepoukázaných. Nehledíc však ani k těmto předpisům jsou při oboustranných smlouvách podle § 68 čís. 3 zákona ze dne 9. února 1850, čís. 50 ř. z. obě strany zavázány solidárně zaplatiti poplatek ze smlouvy. Když tedy dlužníci tento poplatek sami zaplatili, platili vlastní dluh plníce svou zákonnou povin-